

זוהר היומי

זוהר בראשית – דף ק"מ ע"ב

פרשת תולדות

◆ הקטע מתחיל בדף הקודם (ק"מ ע"א) ומסתיים בדף זה ◆

טקסט הזוהר

א"הו.

תרגום לעברית

כמו זה עשה לו לאברהם, שכתוב (בראשית כב) והאלהים נסה את אברהם. מה זה נסה? הרמת נס, כמו שנאמר (ישעיה סב) הרימו נס, שאנו נס, הרים דגלו בכל העולם. ואף על גב שזה נתבאר, בשביל זה הקדוש ברוך הוא הרים את דגלו של אברהם בעיני כלם. זהו שכתוב נסה את אברהם. אף כה הקדוש ברוך הוא, כדי להרים את דגל הצדיקים, הוא בוחן אותם להרים את ראשם בכל העולם. צדיק יבחן, מה הטעם? אמר רבי שמעון, משום שהקדוש ברוך הוא, כשמתרצה בצדיקים, מה כתוב? (ישעיה נג) וזה' חפץ דכאן החלי, ובארוהו. אבל משום שרצונו של הקדוש ברוך הוא לא מתרצה אלא בנשמה, אבל בגוף לא. שהרי הנשמה דומה לנשמה של מעלה, והגוף אינו ראוי להאחז למעלה, ואף על גב שדמות הגוף היא בסוד עליון.

וְתָא חַוִּי, בְּזִמְנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתֵרְעִי בְּנִשְׁמָתִיהָ דְּכֵר נָשׁ, לְאַתְהִנָּאָה (נ'א לאתנהרא) בָּהּ, מְחִי לְגוּפָא בְּגִין דְּתִשְׁלֹט נִשְׁמָתָא. דְּהָא בְּעוּד דְּנִשְׁמָתָא עִם גּוּפָא, נִשְׁמָתָא לֹא יִכָּלָא לְשִׁלְטָאָה. דְּכֵד אֲתֵרַע (נ'א אתבר) גּוּפָא, נִשְׁמָתָא שְׁלֵטָא. צְדִיק יִבְחֶן, מֵאִי צְדִיק יִבְחֶן, כְּמָה דְּאֵת אֲמֵר, (ישעיה כח) אֶבֶן בַּחֲזָן, הֵכִי נִמִּי צְדִיק יִבְחֶן, אֲתִקְרִי לִיהָ. כְּהֵאִי אֶבֶן בַּחֲזָן, דְּהִיא (ישעיה כח) פֶּנֶת יִקְרַת, הֵכִי נִמִּי צְדִיק יִבְחֶן.

תרגום לעברית

ובא וראה, בזמן שהקדוש ברוך הוא מרצה מנשמת האדם להננות [להאיר] בה, הוא מכה את הגוף כדי שתשלוט הנשמה, שהרי בעוד הנשמה עם הגוף, הנשמה לא יכולה לשלט. שפאשר יש רע [נשבר] לגוף, הנשמה שולטת. צדיק יבחנו, מה זה צדיק יבחנו? כמו שנאמר (ישעיה כח) אבן בחזן. כך גם צדיק יבחנו, מחזק אותו. כאבן בחזן הוא שהיא פנת יקרת, כך גם צדיק יבחנו.

טקסט הזוהר

וְרָשָׁע וְאוֹהֵב חֲמָס שְׁנָאָה נַפְשׁוֹ. מֵאִי שְׁנָאָה נַפְשׁוֹ, סִלְקָא דְּעֵתָהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הוּי דִּנְפִשׁוֹ שְׁנָאָה לְהֵהוּא רָשָׁע. אֵלָּא הֵהוּא דְּרָגָא דְּכָל נִשְׁמָתִין תְּלִיין בֵּיהּ, שְׁנָאָה נַפְשׁוֹ דְּהֵהוּא רָשָׁע, דְּלֹא בַּעֲיָא לָהּ כָּלִל. לֹא בַּעֲיָא לָהּ לֹא בַּעֲלָמָא דִּין וְלֹא בַּעֲלָמָא דְּאֵתִי. וּבְגִין כֵּךְ כְּתִיב, (תהלים יא) וְרָשָׁע וְאוֹהֵב חֲמָס שְׁנָאָה נַפְשׁוֹ, וְדֹאִי. דְּכֵר אַחֵר שְׁנָאָה נַפְשׁוֹ, כְּמָה דְּאֵת אֲמֵר, (עמוס ו) נִשְׁבַּע אֲדֹנִי יְהוָה בְּנַפְשׁוֹ, וּבְגִין כֵּךְ צְדִיק יִבְחֶן.

תרגום לעברית

וְרָשָׁע וְאוֹהֵב חֲמָס שְׁנָאָה נַפְשׁוֹ (תהלים יא). מה זה שנאה נפשו? התעלה על דעתה שהקדוש ברוך הוא הוא שנפשו שונאת את הרשע ההוא? אלא אותה דרגה שכל הנשמות תלויות בה, שנאה נפשו של הרשע ההוא שלא רוצה אותה כלל, לא רוצה

אוֹתָהּ לֹא בַּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בַּעוֹלָם הַבָּא, וּמִשּׁוּם כֵּן כָּתוּב וְרָשָׁע וְאַהֲבָה חֲמֵס שְׁנֵאָה נִפְשׁוֹ, וְדַאי. דְּבַר אַחֵר שְׁנֵאָה נִפְשׁוֹ, כִּמּוֹ שְׁנֵאָמַר (עֲמוּס ו') נִשְׁפָּע אֲדֹנֵי יְהוָה בְּנִפְשׁוֹ, וּמִשּׁוּם כֵּן צִדִּיק יִבְחֶן.

טקסט הזוהר

תָּא חֲזִי, כַּד בָּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאָדָם, פְּקִיד לִיָּה לְאוֹטָבָא לִיָּה, יָהֵב לִיָּה חֲכָמְתָּא, אֶסְתֵּלַק בְּדִרְגוּי לְעִילָא. כַּד נָחַת לְתַתָּא, חָמָא תִּיאֻבָּתָא דִּי צִר הָרַע וְאִתְדַבֵּק בֵּיהּ, וְאִנְשֵׁי כָּל מַה דְּאֶסְתֵּלַק (ס"א דאסתכל), בִּיקְרָא עֲלָאָה דְּמַרְיָה.

תרגום לעברית

בֹּא רְאֵה, כְּשֶׁבָרָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם, צִוָּה אוֹתוֹ לְהִיטִיב לוֹ. נָתַן לוֹ חֲכָמָה, הִתְעַלָּה בְּדִרְגָּתוֹ לְמַעְלָה. כְּשֶׁיָּרַד לְמַטָּה, רָאָה תְּשׁוּקַת הַיֵּצֶר הָרַע וְנִדְבַק בּוֹ, וְשָׁכַח כָּל מַה שֶׁהִתְעַלָּה [שֶׁהִסְתַּכֵּל] בְּכַבּוֹד הָעֲלִיּוֹן שֶׁל רַבּוֹ.

טקסט הזוהר

אַתָּא נַח, בְּקִדְמִיתָא כְּתִיב, (בְּרַאשִׁית ו') נַח אִישׁ צִדִּיק תָּמִים הָיָה, וּלְבַתֵּר נָחַת לְתַתָּא, וְחָמָא חֲמָרָא תַּקִּיָּף, דִּלָּא צָלִיל, מִחֵד יוֹמָא, וְאַשְׁתִּי מְנִיָּה, וְאַשְׁתַּכַּר וְאַתְגָּלִי, כְּמַה דְּכְתִיב, (בְּרַאשִׁית ט) וַיֵּשֶׁת מִן הַיֵּין וַיִּשְׁכָּר וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אָהֳלָה.

תרגום לעברית

בֹּא נַח, בְּהִתְחַלָּה כְּתוּב (בְּרַאשִׁית ו') נַח אִישׁ צִדִּיק תָּמִים הָיָה, וְאַחֵר כֵּן יָרַד לְמַטָּה, וְרָאָה יֵין חֲזָק שְׁלֹא צָלוּל, מִיּוֹם אֶחָד, וְשִׁתָּה מִמֶּנּוּ וְהִשְׁתַּכַּר וְהִתְגַּלָּה, כְּכַתוּב וַיֵּשֶׁת מִן הַיֵּין וַיִּשְׁכָּר וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אָהֳלָה.

אֶתְא אַבְרָהָם, אֶסְתֵּלֶק בְּחֶכְמָתָא, וְאֶסְתַּכַּל בִּיקְרָא דְמֵאֲרִיָּה, לְבָתֵּר (בראשית יב) וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצִּיֹּרֵם לָגוֹר שָׁם כִּי כָבֵד הָרָעַב בְּאֶרֶץ וְגו'. לְבָתֵּר מָה כְּתִיב, (בראשית יג) וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם הוּא וְאִשְׁתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ וְלוֹט עִמּוֹ הַנִּגְנָבָה, וְאֶסְתֵּלֶק לְדֶרֶגְיָה קְדָמָא דִּיהוָה בֵּיהּ בְּקִדְמִיתָא, וְעָאֵל בְּשָׁלָם וְנִפְק בְּשָׁלָם.

תרגום לעברית

בֹּא אַבְרָהָם, הִתְעַלָּה בְּחֶכְמָה, וְהִסְתַּכַּל בְּכָבוֹד רַבּוֹנוֹ. אַחֵר כֶּף וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצִּיֹּרֵם לָגוֹר שָׁם כִּי כָבֵד הָרָעַב בְּאֶרֶץ וְגו'. מָה כְּתוּב אַחֵר כֶּף? וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם הוּא וְאִשְׁתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ וְלוֹט עִמּוֹ הַנִּגְנָבָה, וְהִתְעַלָּה לְדֶרֶגְתּוֹ הָרִאשׁוֹנָה שְׁהִיתָה בּוֹ בְּרִאשׁוֹנָה, וְנִכְנַס בְּשָׁלוֹם וַיֵּצֵא בְּשָׁלוֹם.

טקסט הזוהר

אֶתְא יִצְחָק, מָה כְּתִיב, (בראשית כו) וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ מִלְכָּד הָרָעַב הָרִאשׁוֹן וְגו'. וַאֲזַל יִצְחָק וְאֶסְתֵּלֶק מִתַּמָּן לְבָתֵּר בְּשָׁלָם. וְכָלְהוּ צִדִּיקֵיָא, כָּלְהוּ בְּחִין לִוְן קוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא, בְּגִין לְאַרְמָא רִישִׁיָּהוּ בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאֵתִי.

תרגום לעברית

בֹּא יִצְחָק, מָה כְּתוּב? וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ מִלְכָּד הָרָעַב הָרִאשׁוֹן וְגו', וְהִלֵּךְ יִצְחָק וְהִתְעַלָּה מִשָּׁם אַחֵר כֶּף בְּשָׁלוֹם. וְאֵת כָּל הַצִּדִּיקִים בּוֹחֵן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּדִי לְהָרִים אֶת רֹאשׁם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

טקסט הזוהר

מְדַרְשׁ הַנֶּעְלָם (בראשית כה) וְאֵלָה תוֹלְדוֹת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק. רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (שיר השירים ז) הַדּוֹדָאִים נָתַנוּ רֵיחַ וְגו'. תָּנוּ רַבָּנֵן, לְעֵתִיד לְבֹא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִחֲיָה אֶת הַמֵּתִים וַיִּנְעֹר אוֹתָם מֵעַפְרָם, שְׁלֵא יִהְיוּ בְּגִין עֶפֶר כְּמוֹת

שָׁהִיו בַּתְּחִלָּה שֹׁנְכָרָאוּ מֵעֶפֶר מִמֶּשׁ, דָּבָר שֶׁאֵינּוּ מִתְקַיִּים, הִדָּא הוּא דְכָתִיב (בראשית ב')
וַיֵּצֵר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֹפֶר מִן הָאֲדָמָה.

תרגום לעברית

וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת יִצְחָק בֶּן אֲבִרְהָם אֲבִרְהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק. רַבִּי יִצְחָק פֶּתַח, הַדּוּדָאִים נִתְּנוּ
רֵיחַ וְגו'. שָׁנוּ רַבּוֹתֵינוּ, לְעֵתִיד לָבֹא הַקְדוּשׁ בָּרוּךְ הוּא מְחִיָּה אֶת הַמֵּתִים וַיִּנְעֵר אוֹתָם
מֵעֶפֶר שֶׁלֹּא יִהְיוּ בְּנִין עֹפֶר כְּמוֹת שֶׁהָיוּ בַּתְּחִלָּה שֹׁנְכָרָאוּ מֵעֶפֶר מִמֶּשׁ, דָּבָר שֶׁאֵינּוּ
מִתְקַיִּים. זֶהוּ שְׁכָתוּב (בראשית ב') וַיֵּצֵר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֹפֶר מִן הָאֲדָמָה.

טקסט הזוהר

וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה יִתְנַעֲרוּ מֵעֶפֶר מְאוֹתוֹ הַבְּנִין, וַיַּעֲמְדוּ בְּבִנְיָן מְקוּיִים לְהִיּוֹת לָהֶם קִיּוּמָא,
הִדָּא הוּא דְכָתִיב, (ישעיה נב) הַתְנַעֲרִי מֵעֶפֶר קוּמִי שְׁבִי יְרוּשָׁלַם, יִתְקַיִּמוּ בְּקִיּוּמָא.
וַיַּעֲלוּ מִתַּחַת לָאָרֶץ וַיִּקְבְּלוּ נִשְׁמָתָם בָּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה יֵצִיף (נ' א' ישיב)
קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא כָּל מִינֵי רֵיחִין שֶׁבְּגֵן עֵדֶן עֲלֵיהֶם, הִדָּא הוּא דְכָתִיב (שיר השירים ז')
הַדּוּדָאִים נִתְּנוּ רֵיחַ.

תרגום לעברית

וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה יִתְנַעֲרוּ מֵעֶפֶר מְאוֹתוֹ הַבְּנִין, וַיַּעֲמְדוּ בְּבִנְיָן מְקַיִּים לְהִיּוֹת לָהֶם קִיּוּם. זֶהוּ
שְׁכָתוּב (ישעיה נב) הַתְנַעֲרִי מֵעֶפֶר קוּמִי שְׁבִי יְרוּשָׁלַם. יִתְקַיִּמוּ בְּקִיּוּם, וַיַּעֲלוּ מִתַּחַת
לָאָרֶץ, וַיִּקְבְּלוּ נִשְׁמָתָם בָּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה יֵצִיף הַקְדוּשׁ בָּרוּךְ הוּא כָּל מִינֵי
רֵיחֹת שֶׁבְּגֵן עֵדֶן עֲלֵיהֶם. זֶהוּ שְׁכָתוּב הַדּוּדָאִים נִתְּנוּ רֵיחַ.

טקסט הזוהר

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֵל תִּקְרִי הַדּוּדָאִים אֲלָא הַדּוּדִים, זֶהוּ הַגּוֹף וְהַנִּשְׁמָה שֶׁהֵם דּוּדִים וְרַעִים
זֶה עִם זֶה. רַב נַחֲמָן אָמַר, דּוּדָאִים מִמֶּשׁ. מַה הַדּוּדָאִים מוֹלִידִים אֶהְבָּה בְּעוֹלָם, אֵף הֵם
מוֹלִידִים אֶהְבָּה בְּעוֹלָם. וּמֵאֵי נִתְּנוּ רֵיחַ, כְּשֶׁרוֹן מַעֲשֵׂיהֶם לְדַעַת וּלְהַכִּיר לְבוֹרְאָם.

אמר רבי יצחק, אל תקרא הדודאים אלא הדודים. זהו הגוף והנשמה שהם דודים ורעים זה עם זה. רב נחמן אמר דודאים ממש. מה הדודאים מולידים אהבה בעולם, אף הם מולידים אהבה בעולם. ומה זה נתנו ריח? פשרון מעשיהם, לדעת ולהפיר את בוראם.

טקסט הזוהר

(שיר השירים ז) ועל פתחינו, אלו פתחי שמים שהם פתוחים להוריד נשמות לפגרים. כל מגדים, אלו הנשמות. (שיר השירים ז) חדשים גם ישנים, אותם שיצאו נשמתם מהיום כמה שנים, ואותם שיצאו נשמתם מימים מועטים, וזכו בכשרון מעשיהם להכנס בעולם הבא, כלם עתידים לירד בבית אחת להכנס בגופות המוכנים להם.

תרגום לעברית

ועל פתחינו - אלו פתחי שמים שהם פתוחים להוריד נשמות לפגרים. כל מגדים - אלו הנשמות. חדשים גם ישנים - אותם שיצאו נשמתם מהיום כמה שנים ואותם שיצאו נשמתם מימים מועטים וזכו בכשרון מעשיהם להכנס בעולם הבא, כלם עתידים לירד בבית אחת להכנס בגופות המוכנים להם.

טקסט הזוהר

אמר רבי אחא בר יעקב, בת קול יוצאת ואומרת, חדשים גם ישנים דודי צפנתי לך. צפנתי אותם באותם העולמות. לך, בשבילה, בשביל שאתה גוף קדוש ונקי. דבר אחר הדודאים (נתנו ריח) אלו מלאכי שלום. נתנו ריח, אלו הנשמות שהם ריח העולם. נתנו, שבקו כמה דאת אמר, (במדבר כא) ולא נתן סיחון את ישראל.

אמר רבי אחא בר יעקב, בת קול יוצאת ואומרת: חדשים גם ישנים דוידים צפנתי לך. צפנתי אותם באותם העולמות. לך - בשבילך, בשביל שאתה גוף קדוש ונקי. דבר אחר הדודאים [נתנו ריח] - אלו מלאכי שלום. נתנו ריח - אלו הנשמות שהם ריח העולם. נתנו - השאירו, כמו שנאמר (במדבר כא) ולא נתן סיחון את ישראל.

טקסט הזוהר

דתאנא אמר רבי יהודה, שלש כתות של מלאכי השרת הולכים בכל חדש ובכל שבת ללוות לנשמה עד מקום מעלתה. וכמאן נוקים על פתחינו כל מגדים. אמר רבי יהודה, אלו הן הגופות שהם עומדים בפתחי קברות לקבל נשמתן. ודומ'ה נותן פתקא דחשבנא והוא מכריז ואומר, רבונא של עולם, חדשים גם ישנים, אותם שנקברו מכמה ימים ואותם שנקברו מזמן מועט, כלם צפנתי לך למיפק להו בחושבנא.

תרגום לעברית

שלמדנו, אמר רבי יהודה, שלש כתות של מלאכי השרת הולכים בכל חדש ובכל שבת ללוות לנשמה עד מקום מעלתה. ובמי נקים את על פתחינו כל מגדים? אמר רבי יהודה, אלו הן הגופות שהם עומדים בפתחי קברות לקבל נשמתן, ודומה נותן פתק של חשבון, והוא מכריז ואומר: רבונא של עולם, חדשים גם ישנים, אותם שנקברו מכמה ימים ואותם שנקברו מזמן מועט - כלם צפנתי לך, להוציא אותם בחשבון.

טקסט הזוהר

אמר רב יהודה אמר רב, עתיד הקדוש ברוך הוא לשמוח באותו זמן עם הצדיקים, להשרות שכינתו עמם והכל ישמחו באותה שמחה, הדא הוא דכתיב, (תהלים קד) ישמח ה' במעשיו. אמר רבי יהודה, עתידים הצדיקים באותו זמן, לברא עולמות ולהחיות מתים.

אמר רב יהודה אמר רב, עתיד הקדוש ברוך הוא לשמח באותו זמן עם הצדיקים להשרות שכינתו עמם, והכל ישמחו באותה שמחה, זהו שכתוב (שם קד) ישמח ה' במעשיו. אמר רבי יהודה, עתידים הצדיקים באותו זמן לברא עולמות ולהחיות מתים.

טקסט הזוהר

אמר ליה רבי יוסי, והתנן (קהלת א) אין כל חדש תחת השמש. אמר ליה רבי יהודה, תא שמע, בעוד שהרשעים בעולם וירבו, כל העולם אינו בקיום, וכשהצדיקים בעולם אזי העולם מתקיים. ועתידים להחיות מתים כדקאמרן, (זכריה ח) עוד ישובו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים ואיש משענתו בידו מרוב ימים, כדכתיב לעיל. (קי"ד ע"ב)

תרגום לעברית

אמר לו רבי יוסי, והרי שנינו (קהלת א) אין כל חדש תחת השמש? אמר לו רבי יהודה, בא שמע, בעוד שהרשעים בעולם וירבו, כל העולם אינו בקיום, וכשהצדיקים בעולם, אזי העולם מתקיים. ועתידים להחיות מתים כמו שאמרנו, (זכריה ח) עד ישובו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים ואיש משענתו בידו מרוב ימים, כמו שכתוב למעלה.

טקסט הזוהר

באותו זמן, ישיגו הצדיקים דעת שלמה, דאמר רבי יוסי, ביומא דייחדי קודשא בריך הוא בעובדוי, זמינן אינון צדיקא למנדע ליה בלבהון, וכדין יסגי סכלתנו בלבהון כאילו חזו ליה בעינא, הדא הוא דכתיב, (ישעיה כה) ואמר ביום ההוא אלהינו זה וגו'.

תרגום לעברית

באותו זמן ישיגו הצדיקים דעת שלמה. שאמר רבי יוסי, ביום שישמח הקדוש ברוך הוא במעשיו, עתידים הצדיקים להכיר אותו בלבם, ואז תרבה ההשפלה בלבם כאלו ראו אותו בעין. זהו שכתוב (ישעיה כח) ואמר ביום ההוא אלהינו זה וגו'.

ושמחת הנשמה בגוף יתר מכולם, על שיהיו שניהם קיימים וידעו וישיגו את בוראם ויהנו מזיו השכינה, וזהו הטוב הגנוז לצדיקים לעתיד לבא. הָדָא הוּא דְכָתִיב, (בראשית כה) ואלה תולדות יצחק בן אברהם, אלו הם תולדות השמחה והשחוק שיהא בעולם באותו זמן. בן אברהם, היא הנשמה הזוכה לכה ולהיות שלימה במעלתה. (בראשית כה) אברהם הוליד את יצחק, הנשמה מולידה השמחה והשחוק הזה בעולם.

תרגום לעברית

ושמחת הנשמה בגוף יתר מכלם, על שיהיו שניהם קיימים וידעו וישיגו את בוראם ויהנו מזיו השכינה, וזהו הטוב הגנוז לצדיקים לעתיד לבא. זהו שכתוב ואלה תולדות יצחק בן אברהם. אלו הם תולדות השמחה והשחוק שיהא בעולם באותו זמן. בן אברהם - היא הנשמה הזוכה לכה ולהיות שלמה במעלתה. אברהם הוליד את יצחק - הנשמה מולידה השמחה והשחוק הזה בעולם.

טקסט הזוהר

אמר רבי יהודה לרבי חייא, הא דתנינן דעתיד הקדוש ברוך הוא לעשות סעודה לצדיקים לעתיד לבא, מאי היא. אמר ליה, עד לא אזלית קמי אינון מלאכין קדישין מארי מתניתין הכי שמיע לי, כיון דשמעית הא דאמר רבי אלעזר, אתישבא בלבאי, דאמר רבי אלעזר, סעודת הצדיקים לעתיד לבא, כהאי דכתיב (שמות כד) ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו, ודא הוא דתנן גיזונין.

תרגום לעברית

אמר רבי יהודה לרבי חייא, זה ששנינו שעתיד הקדוש ברוך הוא לעשות סעודה לצדיקים לעתיד לבא מה היא? אמר לו, טרם הלכתי לפני אותם המלאכים הקדושים, בעלי המשנה, כך נשמע לי. כיון ששמעתי את זה שאמר רבי אלעזר, התישב בלבאי.

שָׁאֵמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, סְעוּדַת הַצְדִּיקִים לְעֵתִיד לָבֵא כָמוֹ זֶה שְׁכָתוֹב (שְׁמוֹת כד) וַיַּחֲזוּ אֶת הָאֱלֹהִים וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ. וְזֶה הוּא שְׁשָׁנִינוּ נְזוּנִים.

טקסט הזוהר

וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּאַתֵּר חָד תְּנִינָן נְהָנִין, וּבְאַתֵּר אַחֲרָא תְּנִינָן נִיזוּנִין, מֵאִי בֵּין הָאִי לְהָאִי. אֲלֹא הָכִי אָמַר אַבּוּי, הַצְדִּיקִים שְׁלֹא זָכוּ כָּל כָּךְ נְהָנִין מֵאוֹתוֹ זִיו שְׁלֹא יִשְׁיגוּ כָּל כָּךְ, אֲבָל הַצְדִּיקִים שְׁזָכוּ נְזוּנִין עַד שִׁישְׁיגוּ הַשָּׁגָה שְׁלֵמָה. וְאִין אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה אֲלֹא זֶה וְזוֹ הִיא הַסְּעוּדָה וְהָאֲכִילָה. וּמִנָּא לָן הָא, מִמַּשָּׁה, דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת כד) וַיְהִי שֵׁם עִם ה' אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לֶחֶם לֹא אָכַל וּמִים לֹא שָׁתָה. מֵאִי טַעְמָא לֶחֶם לֹא אָכַל וּמִים לֹא שָׁתָה. מִפְּנֵי שְׁהִיָּה נְזוּן מִסְּעוּדָה אַחֲרֵת מֵאוֹתוֹ זִיו שֶׁל מַעֲלָה, וּכְהִי גִוּוֹנָא סְעוּדָתָן שֶׁל צְדִיקִים לְעֵתִיד לָבֵא.

תרגום לעברית

וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּמָקוֹם אֶחָד שְׁנִינוּ נְהָנִים, וּבְמָקוֹם אַחֵר שְׁנִינוּ נְזוּנִים. מֵה בֵּין זֶה לְזֶה? אֲלֹא כָךְ אָמַר אַבּוּי, הַצְדִּיקִים שְׁלֹא זָכוּ כָּל כָּךְ, נְהָנִים מֵאוֹתוֹ זִיו, שְׁלֹא יִשְׁיגוּ כָּל כָּךְ. אֲבָל הַצְדִּיקִים שְׁזָכוּ, נְזוּנִים עַד שִׁישְׁיגוּ הַשָּׁגָה שְׁלֵמָה. וְאִין אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה אֲלֹא זֶה וְזוֹ הִיא הַסְּעוּדָה וְהָאֲכִילָה. וּמִנִּין לָנוּ זֶה? מִמַּשָּׁה, שְׁכָתוֹב (שְׁמוֹת לד) וַיְהִי שֵׁם עִם ה' אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לֶחֶם לֹא אָכַל וּמִים לֹא שָׁתָה. מֵה הַטַּעַם לֶחֶם לֹא אָכַל וּמִים לֹא שָׁתָה? מִפְּנֵי שְׁהִיָּה נְזוּן מִסְּעוּדָה אַחֲרֵת, מֵאוֹתוֹ זִיו שֶׁל מַעֲלָה. וּכְמוֹ כֵּן סְעוּדָתָם שֶׁל צְדִיקִים לְעֵתִיד לָבֵא.

טקסט הזוהר

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה סְעוּדַת הַצְדִּיקִים לְעֵתִיד לָבֵא לְשִׁמוּחַ בְּשִׁמְחָתוֹ, הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב (תהלים לה) יִשְׁמְעוּ עֲנָוִים וַיִּשְׁמְחוּ. רַב הוֹנָא אָמַר מִהֲכָא, (תהלים ח) וַיִּשְׁמְחוּ כָּל חוֹסֵי כָךְ לְעוֹלָם יִרְנְנוּ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הָאִי וְהָאִי אֵיתָא לְעֵתִיד לָבֵא. וְתֵאֵנָא אָמַר רַבִּי יוֹסִי,

זין המְשומֵר בַּעֲנָבִיו מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית, אֵלּוּ דְּבָרִים עֲתִיקִים שֶׁלֹּא נִגְלוּ לְאָדָם מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, וְעֲתִידִים לְהִתְגַּלּוֹת לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבָא, וְזוֹ הִיא הַשְּׁתִּיָּה וְהָאֲכִילָה, וְדַאי דָּא הִיא.

תרגום לעברית

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, סְעוּדַת הַצַּדִּיקִים לְעֵתִיד לְבָא לְשִׁמּוּחַ בְּשִׁמְחָתוֹ, זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים לד) יִשְׁמְעוּ עֲנָוִים וְיִשְׁמְחוּ. רַב הוֹנָא אָמַר, מִכָּאן (שם ה) וְיִשְׁמְחוּ כָּל חוֹסֵי כֹךְ לְעוֹלָם יְרֵנָּנוּ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, זֶה וְזֶה יִשְׁנֵם לְעֵתִיד לְבָא. וְלַמִּדְנָה, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זִין הַמְּשֻׁמֵּר בַּעֲנָבִיו מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית - אֵלּוּ דְּבָרִים עֲתִיקִים שֶׁלֹּא נִגְלוּ לְאָדָם מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, וְעֲתִידִים לְהִתְגַּלּוֹת לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבָא, וְזוֹ הִיא הַשְּׁתִּיָּה וְהָאֲכִילָה, וְדַאי זֶה הִיא.

טקסט הזהור

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּרַבִּי שְׁלום, אִם כֵּן מַהוּ לְוִיתָן וּמַהוּ הַשּׁוֹר, דְּכָתִיב, כִּי בּוֹל הָרִים יִשְׁאוּ לוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְהָא כְּתִיב, (ישעיה כז) בָּעֵת הַהִיא יִפְקֹד ה' בְּחֶרְפוֹ הַקֶּשֶׁה וְהַגְדוּלָּה וְהַחֲזָקָה עַל לְוִיתָן נָחֵשׁ בָּרִיחַ וְעַל לְוִיתָן נָחֵשׁ עֲקָלְתוֹן וְהָרַג אֶת הַתַּנִּין אֲשֶׁר בֵּינָם, הָא הָא תִּלְתָּא. אֵלּא רָמֵז הוּא דְקָא רָמֵז עַל מַלְכוּתָא. אָמַר רַבִּי תַנְחוּם לִית לְמִימַר עַל מַה דְּאָמְרוּ רַבָּנָן, וְדַאי כֹךְ הִיא.

תרגום לעברית

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּרַבִּי שְׁלום, אִם כֵּן מַהוּ לְוִיתָן וּמַה הַשּׁוֹר, שְׁכָתוֹב (איוב מ) כִּי בּוֹל הָרִים יִשְׁאוּ לוֹ? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְהִנֵּה כְּתוּב (ישעיה כז) בָּעֵת הַהִיא יִפְקֹד ה' בְּחֶרְפוֹ הַקֶּשֶׁה וְהַגְדוּלָּה וְהַחֲזָקָה עַל לְוִיתָן נָחֵשׁ בָּרִיחַ וְעַל לְוִיתָן נָחֵשׁ עֲקָלְתוֹן וְהָרַג אֶת הַתַּנִּין אֲשֶׁר בֵּינָם. הִנֵּה כָּאן שְׁלִשָּׁה. אֵלּא רָמֵז הוּא שְׁרָמֵז עַל הַמַּלְכוּת. אָמַר רַבִּי תַנְחוּם, אִין לּוֹמַר עַל מַה שֶּׁאָמְרוּ רַבּוּתֵינוּ, וְדַאי כֹךְ זֶה.

אמר רבי יצחק, אנא הוינא קמיה דרבי יהושע, ושאלנא האי מלה, אמרנא, האי סעודתא דצדיקים לעתיד לבא אי כה הוא, לא אתיישבא בלבאי, דהא אמר רבי אלעזר, סעודת הצדיקים לעתיד לבא כהאי גוונא דכתיב, (שמות כד) ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו. אמר רבי יהושע שפיר קאמר רבי אלעזר, וכך הוא.

תרגום לעברית

אמר רבי יצחק, אני הייתי לפני רבי יהושע ושאלתי על הדבר הזה. אמרתי, הסעודה הזו של הצדיקים לעתיד לבא האם כה הוא? לא התישבה בלבאי, שהנה אמר רבי אלעזר, סעודת הצדיקים לעתיד לבא כמו זה שכתוב (שמות כד) ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו. אמר רבי יהושע, נפה אמר רבי אלעזר, וכך הוא.

טקסט הזוהר

עוד אמר רבי יהושע, האי מהימנותא דאמרו רבנן לרופא דעלמא, דזמינן אינון בהאי סעודתא דלוינתן וההוא תורא ולמשתי חמרא טב דאתנטר מכד אתברי עלמא, קרא אשכחו ודרשו, דכתיב, (ויקרא כו) ואכלתם לחמכם לשובע.

תרגום לעברית

עוד אמר רבי יהושע, האמונה הזו שאמרו רבותינו לרב העולם שמזמנים הם לסעודה הזו של לוינתן והשור ההוא, ולשתות יין טוב שמשמר מכשנברא העולם, פסוק מצאו ודרשו, שכתוב (ויקרא כו) ואכלתם לחמכם לשבע.

טקסט הזוהר

דאמר רבי זירא, כל מיני פיתוי פתה הקדוש ברוך הוא לישראל להחזירם למוטב, ודא הוא יתיר מכלהון, דאמר להו ואכלתם לחמכם לשובע. ובקלות, (ויקרא כו) ואכלתם ולא תשבעו, ודא קשיא להו מכלהו. מאי טעמא, דכתיב, (שמות טז) מי יתן מותנו ביד ה' בארץ מצרים וגו'.

שָׁאָמַר רַבִּי זִירָא, כָּל מִינֵי פִתּוּי פִּתְּהָ הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל לְהַחֲזִירָם לְמוֹטָב, וְזֶה הוּא יוֹתֵר מִכָּל, שָׁאָמַר לָהֶם וְאָכַלְתֶּם לַחֲמֶכֶם לְשִׁבְעָה, וּבִקְלָלוֹת - וְאָכַלְתֶּם וְלֹא תִשְׁכְּעוּ, וְזֶה קָשָׁה לָהֶם מִן הַכֹּל. מָה הַטַּעַם? שֶׁפִּתּוּב (שְׁמוֹת טז) מִי יִתֵּן מוֹתֵנוּ בְּיַד ה' בְּאַרְצָן מִצְרַיִם וְגו'.

טקסט הזהור

אָמַר רַבִּי זִירָא, מִלְּמַד דְּמִשּׁוּם הָאֲכִילָה מְסֵרוּ נַפְשָׁם לְמוֹת בְּיָדָם. כִּיּוֹן שָׂרָאָה הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא תַּאֲוָתָם, אָמַר לָהֶם, (ויקרא כו) אִם תִּשְׁמָעוּ לְקוֹל הַמִּצְוֹת, וְאָכַלְתֶּם לְשׁוֹבַע כְּדִי לְהַנִּיחַ דַּעְתָּם. כִּהְיִי גִוּנָא חֲמוּ רַבְּנֵי דְגָלוּתָא אֶתְמַשְׁהוּ, אֶסְתַּכְּמוּ עַל קִרְאֵי דְאוֹרֵייתָא וְאָמְרוּ דְזִמְינִין לְמִיכָל וּלְמַחְדֵּי בְּסַעוּדָתָא רַבָּה דְזִמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעַבְדַּ לְהוּ, וְעַל דָּא רוּבָא דְעַלְמָא סָבְלוּ גָלוּתָא בְּגִין הֵיא סַעוּדָתָא.

תרגום לעברית

אָמַר רַבִּי זִירָא, מִלְּמַד שֶׁמִּשּׁוּם הָאֲכִילָה מְסֵרוּ נַפְשָׁם לְמוֹת בְּיָדָם. כִּיּוֹן שָׂרָאָה הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא תַּאֲוָתָם, אָמַר לָהֶם: אִם תִּשְׁמָעוּ לְקוֹל הַמִּצְוֹת - וְאָכַלְתֶּם לְשִׁבְעָה, כְּדִי לְהַנִּיחַ דַּעְתָּם. כִּמוּ כֵן רָאוּ רַבּוֹתֵינוּ שֶׁהַגָּלוּת נִמְשַׁכֶּת, הִסְתַּמְכּוּ עַל פְּסוּקֵי הַתּוֹרָה, וְאָמְרוּ שֶׁעֲתִידִים לֵאכֹל וְלִשְׁמַח בְּסַעוּדָה גְּדוֹלָה שֶׁעֲתִיד הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת לָהֶם, וְעַל כֵּן רַב הָעוֹלָם סָבְלוּ אֶת הַגָּלוּת מִשּׁוּם אוֹתָהּ הַסַּעוּדָה.

טקסט הזהור

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, לֵית לָן לְסִתּוּר מְהִימְנוּתָא דְכָלָא אֶלָּא לְקִיּוּמָא לִיהּ, דִּהָא אוֹרֵייתָא אֶסְהִידַת עָלוּי, דִּהָא אֲנִי יִדְעִין מְהִימְנוּתָא דְצַדִּיקָא וְכִסּוּפָא דְלַהוֹן מְאִי הִיא, דְכָתִיב, (שיר השירים א) נָגִילָה וְנִשְׁמְחָה בָּהּ, וְלֹא בְּאֲכִילָה. (שיר השירים א) נִזְכִּירָה דוֹדֵיהּ

מִיָּזֶן. וְהָיָא סְעוּדָתָא דְזַמְיָנִין בָּהּ, יְהֵא לָן חוּלְק לְמַהְנִי מִנָּה וְזוּ הִיא הַשְּׁמִיחָה וְהַשְּׁחוּק.
וְאַלֶּה תוּלְדוֹת יִצְחָק, שְׂיִצְחָקוּ הַצְּדִיקִים לְעֵתִיד לָבוֹא. אַבְרָהָם הוּלִיד אֶת יִצְחָק, זְכוּת
הַנִּשְׁמָה מוּלִיד הַשְּׁחוּק הַזֶּה וְהַשְּׁמִיחָה בְּעוֹלָם.

תרגום לעברית

אמר רבי יוחנן, אין לנו לסתור את אמונת הכל, אלא לקיים אותה. שהרי התורה מעידה
על זה שהרי אנו יודעים את אמונת הצדיקים, והכסוף שלהם מה הוא? שכתוב (שיר
א) נגילה ונשמחה בה, ולא באכילה. נזכירה דדיה מיין. ואותה סעודה שמזמנים אליה,
היה לנו חלק להנות ממנה, וזו היא השמחה והשחוק. ואלה תולדות יצחק - שיצחקו
הצדיקים לעתיד לבא. אברהם הוליד את יצחק - זכות הנשמה מוליד השחוק הזה
והשמחה בעולם.

טקסט הזוהר

וַיְהִי יִצְחָק בֶּן אַרְבָּעִים שָׁנָה. רַבִּי בּוּ בִשְׁם רַבִּי יוֹסִי פֶתַח וְאָמַר, (שיר השירים א) יִשְׁקֵנִי
מִנְשִׁיקוֹת פִּיהוּ וְגו', בְּכַמָּה מַעֲלֹת נִבְרָא הָעוֹלָם, דְּתַנִּינָן אָמַר רַבִּי אַחָא בְּרַי יַעֲקֹב, כָּל
מָה שֶׁבְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹת שְׁלוֹ חוּץ מִמֶּנּוּ הָיוּ בְּשִׁתּוּף. וְמִי אָמַר רַבִּי אַחָא
הָכִי, חֵס וְשָׁלוֹם, דְּהָא בְּמִלָּה דָּא יִסְגִּי פְּלוּגְתָּא בְּעֵלְמָא, דְּאִי תִּימָא הָכִי, הַמְּלָאכִים שֶׁהֵם
נִבְרָאִים רוּחַ הַקֹּדֶשׁ מִמֶּשׁ, יֹאמַר שְׂיִשׁ בָּהֶם שִׁתּוּף, הָא כָּל אִפְיָא דְדַהוֹן וְדִידָן שׁוּיָין.

תרגום לעברית

וַיְהִי יִצְחָק בֶּן אַרְבָּעִים שָׁנָה. רַבִּי בּוּ בִשְׁם רַבִּי יוֹסִי פֶתַח וְאָמַר, (שיר א) יִשְׁקֵנִי
מִנְשִׁיקוֹת פִּיהוּ וְגו', בְּכַמָּה מַעֲלֹת נִבְרָא הָעוֹלָם, שְׂשַׁנִּינוּ, אָמַר רַבִּי אַחָא בְּרַי יַעֲקֹב, כָּל
מָה שֶׁבְּרָא הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹת שְׁלוֹ, חוּץ מִמֶּנּוּ, הָיוּ בְּשִׁתּוּף. וְהָאֵם אָמַר כֹּה רַבִּי
אַחָא? חֵס וְשָׁלוֹם! שְׁהָרִי בְּדָבָר הַזֶּה תִּרְבֶּה הַמַּחֲלָקֶת בְּעוֹלָם. שְׂאֵם תֹּאמַר כֵּן, הַמְּלָאכִים
שֶׁהֵם נִבְרָאִים רוּחַ הַקֹּדֶשׁ מִמֶּשׁ, יֹאמַר שְׂיִשׁ בָּהֶם שִׁתּוּף, הָרִי כָּל הַפָּנִים שֶׁלָּהֶם וְשִׁלְנוּ
שׁוּיִים.

אמר רבי אבא, במלה דא יסגי פלוגתא בעלמא, דהא תנן במתניתין דידן, דכל דעבד קודשא בריך הוא, עבד כגון גופא ונשמתא, ואי תימא דהא לית גופא למלאכים, כך הוא. אבל לית אינון יכלין למעבד עבידתא, עד שישתתף בהו ההיא נשמתא קדישא, דהיא סיועא דלעילא, ובהאי גווי כל מאי דעביד אצטריך לההיא סיועא דלעילא מניה.

תרגום לעברית

אמר רבי אבא, בדבר הזה תתרכה המחלקת בעולם, שהרי שנינו במשנתנו, שכל מה שעשה הקדוש ברוך הוא - עשה כמו הגוף והנשמה. ואם תאמר שהרי אין למלאכים גוף - כך זה, אבל אינם יכולים לעשות מעשה עד שתשתתף עמם הנשמה הקדושה ההיא, שהיא סיוע שלמעלה. ובגונים הללו, כל מה שעושה, צריך את אותו סיוע שלמעלה ממנו.

טקסט הזוהר

אמר רבי יוסי, בההיא שעתא דזמין קודשא בריך הוא לאחיא מתיא, והא סופא כל (ס'א עקתיו), עמיקין (ס'א עתיקין) בארבעים להוי. וגזר קיים, (דברים כה) ארבעים יכנו לא יוסיף. סוף הליכתם של ישראל במדבר בשנת הארבעים. ארבעים שנה קודם תחיית הגוף, ממתנת לו הנשמה בארץ ישראל. בשנת הארבעים יקומון הגופות מעפרא. בארבעים נכלא הגשם, הדא הוא דכתיב, (בראשית ז) ויהי הגשם על הארץ ארבעים יום, וכתיב (בראשית ח ו) ויהי מקץ ארבעים יום ויפתח נח.

תרגום לעברית

אמר רבי יוסי, בשעה ההיא שעתיד הקדוש ברוך הוא להחיות מתים, והנה סוף כל [הצרות] עמקים [עתיקים] יהיה בארבעים, וגזר הדין - (דברים כה) ארבעים יכנו לא יסוף. סוף הליכתם של ישראל במדבר בשנת הארבעים. ארבעים שנה קדם תחיית הגוף

ממתנת לו הנשמה בארץ ישראל. בשנת הארבעים יקומו הגופות מן העפר. בארבעים נכלא הגשם, זהו שכתוב (בראשית ז) ויהי הגשם על הארץ ארבעים יום, וכתוב (בראשית ח ו) ויהי מקץ ארבעים יום ויפתח נח.

טקסט הזוהר

זמן גאולתם של ישראל, בשנת הארבעים הוא. ובחמשים אתא ישוב עלמא, דהיא היובל. החזרת הנשמה לגוף, בשנת הארבעים, שהמתינה לו בארץ ישראל. הדא הוא דכתיב ויהי יצחק בן ארבעים שנה, שהמתין לגוף.

תרגום לעברית

זמן גאולתם של ישראל בשנת הארבעים הוא, ובחמשים בא ישוב העולם, שהיא היובל. החזרת הנשמה לגוף בשנת הארבעים שהמתינה לו בארץ ישראל. זהו שכתוב ויהי יצחק בן ארבעים שנה, שהמתין לגוף.

טקסט הזוהר

בקחתו את רבקה, בהכנסתה בגוף המזומן לו. באותה שעה בהכנסתה בו, אין תאותם וכסופם אלא ליהנות מזיו השכינה ולזיון מזיוה, הדא הוא דכתיב, (שיר השירים א) ישקני מנשיקות פיהו. אמר רבי אבא, ישקני פרנסני, שאין פרנסתן אלא ליהנות ולזיון מזיוה של מעלה. אמר רבי יוסי סופיה דקרא מוכח דכתיב, (שיר השירים א) כי טובים דודיה מזיון.

תרגום לעברית

בקחתו את רבקה - בהכנסתה בגוף המזמן לו. באותה שעה בהכנסתה בו, אין תאותם וכסופם אלא להנות מזיו השכינה ולזיון מזיוה. זהו שכתוב (שיר א) ישקני מנשיקות פיהו. אמר רבי אבא, ישקני - פרנסני. שאין פרנסתם אלא להנות ולזיון מזיוה של מעלה. אמר רבי יוסי, סוף הפסוק מוכיח, שכתוב כי טובים דודיה מזיון.

בַּת בְּתוּאֵל בַּת בְּתוֹ שֶׁל אֵל. רַב הוֹנָא אָמַר, לֹא כֹךְ הוּא, וְאַנָּה הָיִית בְּכַרְכֵּי הַיָּם וְשָׁמַעְנָא דִּהְיוּ קִרְאָן לְהֵהוּא גִרְמָא דְשִׁדְרָה, הֵהוּא דְאַשְׁתָּאֵר בְּקִבְרָא מְכָל גּוֹפָא, בְּתוּאֵל רַמָּאָה. שְׂאֵלִית עָלֶיהָ, אָמְרוּ דֵּהוּא כְּרִישָׁא (דמִיא) דְחוּזָא, דְּאִיהוּ רַמָּאָה, וְהֵהוּא גִרְמָא הוּא רַמָּאָה מְכָל שְׂאֵר גִּרְמִי.

תרגום לעברית

בַּת בְּתוּאֵל - בַּת בְּתוֹ שֶׁל אֵל. רַב הוֹנָא אָמַר, לֹא כֹךְ הוּא. וְאַנִּי הָיִיתִי בְּכַרְכֵּי הַיָּם וְשָׁמַעְתִּי שֶׁהָיוּ קוֹרְאִים לְאוֹתוֹ הָעֵצִים שֶׁעַל הַשִּׁדְרָה, אוֹתוֹ שֶׁנִּשְׁאָר בְּקִבְרָא מְכָל הַגּוֹף - בְּתוּאֵל הָאֲרָמִי. שְׂאֵלְתִי עָלָיו. אָמְרוּ שֶׁהוּא כְּרִישָׁא [דומה] הַנֶּחֱשׁ, שֶׁהוּא רַמָּאִי, וְאוֹתוֹ הָעֵצִים הוּא רַמָּאִי מְכָל שְׂאֵר הָעֵצִמוֹת.

טקסט הזוהר

דְּתַנָּא אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הֵהוּא גִרְמָא לָמָּה אֲשַׁתָּאֵר בְּקִיוּמָא יְתִיר מְכָל שְׂאֵר גִּרְמִי. מִשּׁוּם דְּאִיהוּ רַמָּאָה. וְלִית סְבִיל טַעְמָא דְּמִזּוּנָא דְּבָנִי נָשָׂא כְּשֶׁאֵר גִּרְמִי, וּבְגִינִי כֹךְ הוּא תְּקִיף מְכָל גִּרְמִי וְהוּא לִיְהוּי עֵקְרָא דְּגּוֹפָא אֲתַבְּנִי מִנֶּיהָ. הִדָּא הוּא דְּכֹתִיב בַּת בְּתוּאֵל הָאֲרָמִי.

תרגום לעברית

שְׁלֵמְדָנוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, לָמָּה נִשְׁאָר בְּקִיּוֹם אוֹתוֹ הָעֵצִים יוֹתֵר מְכָל שְׂאֵר הָעֵצִמוֹת? מִשּׁוּם שֶׁהוּא רַמָּאִי, וְאֵינּוּ סוֹבֵל טַעַם שֶׁל הַמִּזּוֹן שֶׁל בְּנֵי הָאָדָם כִּמוֹ שְׂאֵר הָעֵצִמוֹת, וּמִשּׁוּם כֹּךְ הוּא חֲזָק מְכָל הָעֵצִמוֹת, וְהוּא יְהִיָּה הָעֵקֶר שֶׁהַגּוֹף נִבְנָה מִמֶּנּוּ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב בַּת בְּתוּאֵל הָאֲרָמִי.

וְתֵאֵנָּה אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הוּא רַמְאִי וּמַעוֹלָם רַמְאִי, וְשָׁכַן יֵצֶר הָרַע דְּאִיהוּ רַמְאִי. הָדָא הוּא דְּכִתְיִב בֵּת בְּתוּאֵל הָאֲרָמִי גִרְמָא רַמְאָה. מִפְּדִן אָרֶם, מִצְמָד רַמְאִין, כְּדִתְנִן פְּדִנָּא דְתוֹרָא שֶׁהוּא צְמָד. אַחוּת לָבֵן, אַחוּת יֵצֶר הָרַע הָאֲרָמִי, כְּדִתְנִן, בְּתַחֲלָה שְׁהִיָּה מְנוּוֹל בְּחֻטָּאוֹת בְּזֵה הָעוֹלָם נִקְרָא לוֹט. לְעֵתִיד לָבָא שְׁלֵא יִהְיֶה מְנוּוֹל כְּדִבְקֻדְמִיתָא, כְּמָאן דְּסָחִי וּמִטְבִּיל מְסַאֲבוּתִיהּ, קִרְאָן לִיהּ לָבֵן. עַל כָּל פָּנִים אֵין יֵצֶר הָרַע בְּטֵל מִן הָעוֹלָם.

תרגום לעברית

וְלִמְדֵנוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הוּא רַמְאִי וּמַעוֹלָם רַמְאִי, וְשָׁכַן יֵצֶר הָרַע שֶׁהוּא רַמְאִי. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב בֵּת בְּתוּאֵל הָאֲרָמִי - עֶצֶם רַמְאִי. מִפְּדִן אָרֶם - מִצְמָד רַמְאִים, כְּמוֹ שֶׁשְּׁנִינוּ פְּדִנָּא דְתוֹרָא, שֶׁהוּא צְמָד. אַחוּת לָבֵן - אַחוּת יֵצֶר הָרַע הָאֲרָמִי. כְּמוֹ שֶׁשְּׁנִינוּ, בְּתַחֲלָה שְׁהִיָּה מְנוּוֹל בְּחֻטָּאוֹת בְּזֵה הָעוֹלָם נִקְרָא לוֹט. לְעֵתִיד לָבָא שְׁלֵא יִהְיֶה מְנוּוֹל כְּמוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה, כְּמִי שְׁרוּחֵץ וּמִטְבִּיל אֶת טְמֵאָתוֹ, קוֹרְאִים לוֹ לָבֵן. עַל כָּל פָּנִים אֵין יֵצֶר הָרַע בְּטֵל מִן הָעוֹלָם.

טקסט הזוהר

תָּא שְׁמַע, דִּהְכִי אֲנִן אוֹקִימָנָא בְּמִתְנִיתָא. שְׁתֵּי בְנוֹת לוֹט שְׁהִן שְׁתֵּי כַחוֹת הַגּוֹף הַמְעוֹרְרוֹת לִיצֶר הָרַע, עֲכָשׁוּ שְׁאִינוּ מְנוּוֹל כָּל כֶּה וְנִטְבֵּל מְלַכְלוּכוֹ נִקְרָא לָבֵן, וְאוֹתָן שְׁתֵּי בְנוֹת אֵינָן בְּטִלוֹת מִמָּשׁ, הָדָא הוּא דְּכִתְיִב, (בראשית כט) וּלְלָבֵן שְׁתֵּי בְנוֹת.

תרגום לעברית

בֹּא שְׁמַע שְׁכָךְ אֲנִי בְּאֲרָנוּ בְּבִרְיָתָא. שְׁתֵּי בְנוֹת לוֹט, שְׁהִן שְׁנֵי כַחוֹת הַגּוֹף הַמְעוֹרְרוֹת אֶת יֵצֶר הָרַע, עֲכָשׁוּ שְׁאִינוּ כָּל כֶּה מְנוּוֹל וְנִטְבֵּל מְלַכְלוּכוֹ נִקְרָא לָבֵן, וְאוֹתָן שְׁתֵּי בְנוֹת אֵינָן בְּטִלוֹת מִמָּשׁ. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (בראשית כט) וּלְלָבֵן שְׁתֵּי בְנוֹת.

אמר רבי יוסי כהן הוא, תמן כתיב בכירה וצעירה והכא כתיב גדולה וקטנה. אמר רבי יוסי, אבל אינן בכח לעשות רע ולהתעורר ליצר הרע כמתחלה. משמע דכתיב שם הגדולה לאה, שלאה מכחה ומרשעתה. ושם הקטנה רחל, שאין בה כח המתעורר, כמה דאת אמר, (ישעיה נג) וכרחל לפני גוזזיה נאלמה.

תרגום לעברית

אמר רבי יוסי, כהן הוא. שם כתוב בכירה וצעירה, וכאן כתוב גדולה וקטנה. אמר רבי יוסי, אבל אינן בכח לעשות רע ולהתעורר ליצר הרע כמתחלה, משמע שכתוב שם הגדולה לאה, שלאה מכחה ומרשעתה. ושם הקטנה רחל, שאין בה כח המתעורר, כמו שנאמר (ישעיה כג) וכרחל לפני גוזזיה נאלמה.

טקסט הזוהר

אמר רב הונא, זה יצר הרע ושתי בנותיו, מתחלפות מכמות שהיו בראשונה. בתחלה לוט, מקולל מנוול. עכשיו לבן, מלובן, שאינו מקולל ומנוול בניוולו כבראשונה. בתחלה שתי בנותיו חזקות כל אחת ואחת בכחה, ועכשיו שם הגדולה לאה, לאה בלא כח, לאה בלא חזק, לאה ממעשיה הראשונים. ושם הקטנה רחל, בדקאמרן, ולא כמות שהיו בראשונה.

תרגום לעברית

אמר רב הונא, זה יצר הרע, ושתי בנותיו מתחלפות מכמות שהיו בראשונה. בתחלה לוט, מקלל מנוול. עכשיו לבן, מלבן, שאינו מקלל ומנוול בניוולו כבראשונה. בתחלה שתי בנותיו חזקות, כל אחת ואחת בכחה, ועכשיו שם הגדולה לאה - לאה בלא כח, לאה בלא חזק, לאה ממעשיה הראשונים. ושם הקטנה רחל, כמו שאמרנו, ולא כמות שהיו בראשונה.

אמר רבי אחא בר יעקב, תא חזי, מה כתיב, ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו כי עקרה היא. אמר רבי אחא מפני מה היא עקרה, מפני שיצטר הרע אינו נמצא בכחו בעולם, ועל כן אין נמצא פריה ורביה זולתי בתפלה, מה כתיב, ויעתר לו ה' ותהר רבקה אשתו. כיון שמתעורר יצר הרע, נמצא פריה ורביה.

תרגום לעברית

אמר רב אחא בר יעקב, בא ראה מה כתוב, ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו כי עקרה היא. אמר רבי אחא, מפני מה היא עקרה? מפני שיצטר הרע אינו נמצא בכח בעולם, ועל כן אין נמצא פריה ורביה זולתי בתפלה. ומה כתוב? ויעתר לו ה' ותהר רבקה אשתו. כיון שמתעורר יצר הרע, נמצא פריה ורביה.

טקסט הזוהר

אמר רבי יוסי, אם כן מה הפרש בין העולם הזה לאותו הזמן, ועוד דהא קרא קאמר דקודשא בריך הוא עביד. אמר רבי אחא, כך הוא, דקודשא בריך הוא אתער ליה לההוא עניינא דצריך לזווגא, ולא לכל שעטא דיהא תדיר עם בר נש כמו כען, דאיהו אשתכח תדיר וחטאן ביה בני נשא, אלא לההוא זווגא בלחודוי, הדיא, ואתערותא אתערותא דקודשא בריך הוא ליהוי, הדיא הוא דכתיב, (יחזקאל לו) וחסירוני את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר. מהו לב בשר. אמר רבי יהודה, לב להוציא בשר ולא לדבר אחר.

תרגום לעברית

אמר רבי יוסי, אם כן, מה הפרש בין העולם הזה לאותו זמן? ועוד, שהנה הכתוב אמר שהקדוש ברוך הוא עשה. אמר רבי אחא, כך הוא, שהקדוש ברוך הוא העיר אותו לענין שהוא שצריך לזוג, ולא לכל שעה, שיהיה תמיד עם אדם כמו כעת, שהוא נמצא תמיד וחוטאים בו בני אדם, אלא לאותו זוג לבדו. וההתעוררות הדיא תהיה

הַתַּעֲוִירוֹת שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (יחזקאל לו) וַהֲסִירָתִי אֶת לֵב הָאֶבֶן מִבְּשָׂרְכֶם וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב בָּשָׂר. מַה זֶה לֵב בָּשָׂר? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לֵב לְהוֹצִיא בָּשָׂר, וְלֹא לְדַבֵּר אַחֵר.

טקסט הזהור

רַבִּי יִצְחָק בְּרַבִּי יוֹסִי הָיָה אֲתִי מִקְפּוֹטְקָא לְלוֹד, פָּגַע בֵּיהּ רַבִּי יְהוּדָה. אָמַר לֵיהּ רַבִּי יִצְחָק, תֵּאמַר דְּחִבִּירְנָא חֲכִימִי מִתְנִיתָא אֲתַעְרוּ לְהֵאִי עֲנִינָא, דִּיִּצְר הָרַע יִתְנַשִּׁי מִן עֲלָמָא בַּר הַהִיא שְׁעָתָא לְזִיווגָא. אָמַר לֵיהּ, חֲיִיךְ הָכִי אֲצִטְרִיךְ יִצְר הָרַע לְעוֹלָם כְּמִטְרָא לְעוֹלָם, דְּאֵלְמָלָא יִצְר הָרַע, חֲדוּתָא דְשִׁמְעָתָא לֹא לִיְהוּי, אֲבָל לֹא מְנוּלָה כְּקִדְמִיתָא לְמַחֲטִי בֵיהּ. הֵדָא הוּא דְכָתִיב, (ישעיה יא) לֹא יִרְעוּ וְלֹא יִשְׁחִיתוּ בְּכָל הָרַק קִדְשֵׁי וְגו'.

תרגום לעברית

רַבִּי יִצְחָק בְּרַבִּי יוֹסִי הָיָה בָּא מִקְפּוֹטְקָא לְלוֹד. פָּגַע בּוֹ רַבִּי יְהוּדָה. אָמַר לוֹ רַבִּי יִצְחָק, תֵּאמַר שְׁחִבִּירְנוּ חֲכָמֵי הַבְּרִיתָא הַתַּעֲוִירוֹת לְעֲנִין הַזֶּה שִׁיִּצְר הָרַע יִשְׁתַּכַּח מִן הָעוֹלָם, פִּרְט לְאוּתָהּ שְׁעַת הַזִּיווג. אָמַר לוֹ, חֲיִיךְ, כֹּה צִרִיךְ יִצְר הָרַע לְעוֹלָם כְּגִשָּׁם לְעוֹלָם. שְׂאֵלְמָלָא יִצְר הָרַע, חֲדוּת הַשְּׁמוּעָה לֹא תִהְיֶה, אֲבָל לֹא מְנוּלָת כְּבִרְאשׁוֹנָה לְחֹטָא בּוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (ישעיה יא) לֹא יִרְעוּ וְלֹא יִשְׁחִיתוּ בְּכָל הָרַק קִדְשֵׁי וְגו'.

טקסט הזהור

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הוּא לָבָא דְמִדּוּרְיָה דִּיִּצְר הָרַע בֵּיהּ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמַר, לָבָא טָבָא, בְּנִינָא דְגּוֹפָא וְנִשְׁמָתָא, וּבְגִין כֹּה כְּתִיב (דברים ז) וְאַהֲבַתְּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לִבְבְּךָ דִּהוּא עֲקָרָא דְכָלָא.

אמר רבי שמעון, הוא הלב שמדורו של יצר הרע בו. רבי אליעזר אומר, לב טוב בנין הגוף והנשמה, ומשום כך כתוב (דברים ו) ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך, שהוא עקר הכל.

טקסט הזהיר

כד אתא רב כהנא אמר, הכי אמרין משמיהון דמארי מתניתא, תרי בנייני דגופא אינון, כבדא ולבא. דאמר רבי שמעון אמר רבי יהודה, כבדא ולבא אינון מנהגי גופא בכל סטרי אברוי, מנהגא דרישא מוחא. אבל דגופא אינון תרין וקדמא הוא כבדא, תניינא לבא. והיינו דכתיב בפרשתא, (בראשית כח) ויתרוצצו הפנים בקרבה, אליו תרין בנייני דגופא.

תרגום לעברית

כשבא רב כהנא, אמר, כך אומרים משמם של בעלי הבריתא: שני בניינים של הגוף הם - הכבד והלב. שאמר רבי שמעון אמר רבי יהודה, הכבד והלב מנהיגים את הגוף בכל צדדי איבריו. המנהיג של הראש הוא המוח, אבל של הגוף הם שנים. והראשון הוא הכבד, והשני הלב. והיינו שכתוב בפרשה ויתרוצצו הפנים בקרבה, אלו שני בנייני הגוף.

טקסט הזהיר

מאי טעמא ויתרוצצו. משום דלבא (אתערו) אתנשי מניה יצר הרע. ויתרוצצו, (שאלו) וישליו מבעי ליה. אלא אמר רב הונא, ויתרוצצו וישכרו, כלומר נשבר כחם וחילם. אמר רבי יהודה, הגוף מהו אומר, אם כן למה זה אנכי ולמה נבראתי. מיד (בראשית כח) ותלך לדרש את ה'.

מָה הַטַּעַם וַיִּתְרַצְצוּ? מִשּׁוּם שְׂמֵחַ הַלֵּב [מתעורר] נִשְׁכַּח הַיָּצָר הָרָע. וַיִּתְרַצְצוּ? [שאלו] וַיִּשְׁלִיּוּ הֲיֵה צָרִיךְ לְהִיּוֹת! אֵלָּא, אָמַר רַב הוֹנָא, וַיִּתְרַצְצוּ - וַיִּשְׁכְּרוּ, כְּלוּמַר, נִשְׁכַּר כָּחֶם וַחֲלִילָם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הַגּוֹף מֵהוּ אוֹמֵר? אִם כֵּן לָמָּה זֶה אֲנֹכִי, וְלָמָּה נִבְרָאתִי? מִיָּד - וַתִּלָּךְ לְדֶרֶשׁ! שׂ אֵת ה'.

טקסט הזוהר

(בראשית כח) וַיֹּאמֶר ה' לָהּ שְׁנֵי גוֹיִם בְּבִטְנָהּ וּשְׁנֵי לְאֻמִּים וְגו'. אֵלֹהֵי הַשְּׁנֵי גֵאִים הַכְּבֵד וְהַלֵּב. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, הַמּוֹחַ וְהַלֵּב. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, הַמּוֹחַ אֵין בְּכָלֵל זֶה, מִשְׁמַע דְּכְתִיב בְּבִטְנָהּ, וְהַמּוֹחַ אֵין בְּבִטֶּן אֵלָּא בְּרֹאשׁ. וּשְׁנֵי לְאֻמִּים מִמַּעַיְתָהּ וְגו', וְרַב יַעֲבֹד צָעִיר זֶהוּ הַכְּבֵד שֶׁהוּא רַב וְגָדוֹל, וְהוּא מְשַׁמֵּשׁ לִפְנֵי הַלֵּב. דָּאֻמֵּר רַבִּי יְהוּדָה, הַכְּבֵד קוֹלֵט הַדָּם וּמְשַׁמֵּשׁ בּוֹ לִפְנֵי הַלֵּב.

תרגום לעברית

וַיֹּאמֶר ה' לָהּ שְׁנֵי גוֹיִם בְּבִטְנָהּ וּשְׁנֵי לְאֻמִּים וְגו'. אֵלֹהֵי הַשְּׁנֵי גֵאִים - הַכְּבֵד וְהַלֵּב. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, הַמּוֹחַ וְהַלֵּב. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, הַמּוֹחַ אֵין בְּכָלֵל זֶה, מִשְׁמַע שְׁכָתוֹב בְּבִטְנָהּ, וְאֵין הַמּוֹחַ בְּבִטֶּן אֵלָּא בְּרֹאשׁ. וּשְׁנֵי לְאֻמִּים מִמַּעַיְתָהּ וְגו', וְרַב יַעֲבֹד צָעִיר. זֶהוּ הַכְּבֵד, שֶׁהוּא רַב וְגָדוֹל וְהוּא מְשַׁמֵּשׁ לִפְנֵי הַלֵּב. שְׁאֻמֵּר רַבִּי יְהוּדָה, הַכְּבֵד קוֹלֵט הַדָּם וּמְשַׁמֵּשׁ בּוֹ לִפְנֵי הַלֵּב.

טקסט הזוהר

(בראשית כה) וַיֵּצֵא הָרֹאשׁוֹן אֲדָמוֹנִי. אָמַר רַב כְּהֵנָא, הַכְּבֵד הוּא הָרֹאשׁוֹן וְהוּא אֲדָמוֹנִי. לָמָּה הוּא אֲדָמוֹנִי, עַל שְׁבוּלַע אֵת הַדָּם תַּחֲלָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, לָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ רֹאשׁוֹן, עַל שֶׁהוּא רֹאשׁוֹן לְבִלְוַע הַדָּם מִכָּל הַמַּאֲכָל, וְהוּא רֹאשׁוֹן לְדָם אֲבָל לֹא לִיצִירָהּ. וּבְמָאן נֻקְיָם וְרַב יַעֲבֹד צָעִיר, עַל שֶׁהוּא רַב וְגָדוֹל בְּשַׁעוֹרוֹ מִן הַלֵּב וְהוּא עוֹבֵד לְלֵב.

וַיֵּצֵא הָרֹאשׁוֹן אֲדָמוֹנִי. אָמַר רַב פֶּהֱנָא, הַכֶּבֶד הוּא הָרֹאשׁוֹן, וְהוּא אֲדָמוֹנִי. לָמָּה הוּא אֲדָמוֹנִי? עַל שְׁבוּלָע אֶת הַדָּם תַּחֲלָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר, לָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ רֹאשׁוֹן? עַל שֶׁהוּא רֹאשׁוֹן לְכָלֶּע הַדָּם מִכָּל הַמָּאֲכָל, וְהוּא רֹאשׁוֹן לַדָּם, אֲבָל לֹא לִיצִירָה. וּבִמָּה נִבְאָר וְרַב יַעֲבֹד צָעִיר? עַל שֶׁהוּא רַב וְגָדוֹל בְּשַׁעְוֹרוֹ מִן הַלֵּב, וְהוּא עוֹבֵד לְלֵב.

טקסט הזוהר

אָמַר רַבִּי אַבָּא, לָמָּה אֲתָא פְּרָשְׁתָּא דָּא, אֲלֹא לְאַחֲזָאָה לְבָנֵי עַלְמָא דְאַף עַל גַּב דְּהֵיִיא שְׁלִימוּתָא לִיהוּי בְּאַרְעָא, אֲרַחֲיָה וְטַבְעִיָּה דְעַלְמָא לָא אֲשַׁתְּנִי. רַבִּי יִיסָא אָמַר בָּא וּרְאֵה הַכֶּבֶד הוּא הֶצֶד צִיד וְהוּא צִיד בְּפִיו, וְהַלֵּב הוּא הַחוּשֵׁב וְהוּא (בְּרֵאשִׁית כה) יוֹשֵׁב אֱהָלִים הֵדָּא הוּא דְכָתִיב (בְּרֵאשִׁית כח) וַיֵּזֶד יַעֲקֹב נָזִיד. חוּשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת, נוֹשֵׂא וְנוֹתֵן בְּתוֹרָה.

תרגום לעברית

אָמַר רַבִּי אַבָּא, לָמָּה בָּאָה הַפְּרָשָׁה הַזֹּאת? אֲלֹא לְהִרְאוֹת לְבָנֵי הָעוֹלָם, שְׂאֵף עַל גַּב שְׁהַשְׁלָמוֹת הֵיִיא תְהִיָּה בְּאַרְץ - דִּרְכוֹ וְטַבְעוֹ שֶׁל הָעוֹלָם לֹא יִשְׁתַּנֶּה. רַבִּי יִיסָא אָמַר, בָּא רְאֵה, הַכֶּבֶד הוּא הֶצֶד צִיד, וְהוּא צִיד בְּפִיו, וְהַלֵּב הוּא הַחוּשֵׁב, וְהוּא יוֹשֵׁב אֱהָלִים. זֶהוּ שְׁכָתוֹב וַיֵּזֶד יַעֲקֹב נָזִיד, חוּשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת, נוֹשֵׂא וְנוֹתֵן בְּתוֹרָה.

טקסט הזוהר

וַיֵּזֶד יַעֲקֹב נָזִיד. רַבִּי בָּא בְּשֵׁם רַבִּי אַחָא אָמַר, לְעוֹלָם טַבְעוֹ שֶׁל עוֹלָם אֵינוֹ מִשְׁתַּנֶּה, בָּא וּרְאֵה, מָה כְּתִיב, וַיֵּזֶד יַעֲקֹב נָזִיד, כְּמָה דָּאֵת אָמַר אֲשֶׁר זָדוּ עֲלֵיהֶם וְתַרְגוּמוֹ דְּחֻשִׁיבוּ. כְּלוּמַר הַלֵּב חוּשֵׁב וּמְהַרְהֵר בְּתוֹרָה בִּידִיעַת בּוֹרְאוֹ. מָה כְּתִיב, וַיִּבֹּא עֲשׂוֹ מִן הַשָּׂדֶה. וְהוּא עֵיִיף. הַכֶּבֶד שְׁדֻרְךָ טַבְעוֹ לִצְאָת וּלְצוּד צִיד בְּפִיו לְכָלֶּע וְאֵינוֹ מוּצָא, נִקְרָא עֵיִיף. וְהוּא אָמַר לְלֵב, עַד שְׂאֵתָה מְהַרְהֵר בְּדַבְרִים אֵלּוֹ בְּדַבְרֵי תוֹרָה, הִרְהֵר בְּאַכִּילָהּ וּבִשְׁתִּיָּהּ

לְקַיִּים גּוֹפֵה. הִדָּא הוּא דְכָתִיב, וַיֹּאמֶר עֲשׂוּ אֶל יַעֲקֹב הִלְעִיטְנִי נָא מִן הָאָדָם הָאָדָם הַזֶּה, כִּי כֵן דִּרְכֵי לְבָלוֹעַ הַדָּם וּלְשַׁגֵּר לְשָׂאֵר הָאֲבָרִים. כִּי עֵיף אָנֹכִי, בְּלֹא אֲכִילָה וּשְׂתִיָּה.

תרגום לעברית

וַיֵּזֶד יַעֲקֹב נְזִיד, רַבִּי בָּא בְּשֵׁם רַבִּי אַחָא אָמַר, לְעוֹלָם טַבְּעוּ שֶׁל עוֹלָם אֵינוֹ מִשְׁתַּנָּה, בֹּא רֵאָה, מַה כְּתִיב, וַיֵּזֶד יַעֲקֹב נְזִיד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת יח) אֲשֶׁר זָדוּ עָלֵיהֶם, וְתִרְגְּמוּ: שֶׁחָשְׁבוּ. כְּלוּמַר, הֵלֵב חוֹשֵׁב וּמְהַרְהֵר בַּתּוֹרָה בִּידִיעֵת בּוֹרְאוֹ. מַה כְּתוּב? וַיָּבֹא עֲשׂוּ מִן הַשָּׂדֶה וְהוּא עֵיף. הַכֶּבֶד שֶׁדֶּרֶךְ טַבְּעוּ לְצִאת וּלְצוּד צִיד בְּפִיו לְבָלֵעַ וְאֵינוֹ מוֹצֵא, נִקְרָא עֵיף, וְהוּא אוֹמֵר לֵלֵב: עַד שֶׁאַתָּה מְהַרְהֵר בְּדִבְרֵי אֱלוֹ בְּדִבְרֵי תּוֹרָה, הִרְהֵר בְּאֲכִילָה וּבְשְׂתִיָּה לְקַיִּים גּוֹפֵה. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וַיֹּאמֶר עֲשׂוּ אֶל יַעֲקֹב הִלְעִיטְנִי נָא מִן הָאָדָם הָאָדָם הַזֶּה, כִּי כֵן דִּרְכֵי לְבָלֵעַ הַדָּם וּלְשַׁגֵּר לְשָׂאֵר הָאֲבָרִים, כִּי עֵיף אָנֹכִי, בְּלֹא אֲכִילָה וּשְׂתִיָּה.

טקסט הזוהר

וְהֵלֵב אוֹמֵר, תֵּן לִי הָרָאשׁוֹן וְהַמּוֹבָחַר מִכָּל מָה שֶׁתִּבְלַע, תֵּן לִי בְּכוֹרְתָהּ, הִדָּא הוּא דְכָתִיב, (בְּרֵאשִׁית כה) מִכָּרָה כִּיּוֹם אֶת בְּכוֹרְתָהּ לִי, קוֹנְמִיתָא דְתַאֲיָבָא. עַד שֶׁהֵלֵב מְהַרְהֵר וְחוֹשֵׁב בְּמַאֲכָל, בּוֹלַע הַכֶּבֶד. דֹּאֲלֵמְלִי הֵהוּא פְּסוּפָא וְהִרְהוּרָא דְלִפְּא בְּמַאֲכָל, לֹא יוֹכְלוּ הַכֶּבֶד וְהָאֲבָרִים לְבָלוֹעַ דֹּאֲמַר רַבִּי יוֹסִי, כֵּן דֶּרֶךְ הָעֶבְרִי, שְׂאִינָם אוֹכְלִים עַד שֶׁהָאֲדוֹן אוֹכֵל. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתִיב לְאַחַר כֵּן, (בְּרֵאשִׁית כה) וַיַּעֲקֹב נָתַן לְעֲשׂוֹ לָחֶם וְנְזִיד עֲדָשִׁים. מֵהוּ עֲדָשִׁים, סְגֻלָּתִין כְּגֻלָּתָא, וְגֻלָּתָא סְבִיב בְּעֵלְמָא. כְּלוּמַר, דְּלֹא אֲתִנְשִׁי מֵאַרְחִיָּה. כִּךָּ הוּא בְּרַ נֶשׁ, בְּהֵהוּא זְמַנָּא אַף עַל גַּב דְּכָל הֵהוּא טִיבוּ וִיקָר וּשְׁלִימוּתָא לִיהוּי, אֲרַחֲיָה דְעֵלְמָא לְמִיכָל וּלְמִשְׁתִּי לֹא יִתְנַשִּׁי.

והלל אומר: תן לי הראשון והמבחר מכל מה שתבלע, תן לי בכורתך. זה שכתוב מכרה כיום את בכורתך לי, ראשית התאווה. עד שהלל מהרהר וחושב במאכל, בולע הפכד. שאמלא אותו כסוף והרהור של הלל במאכל, לא יוכלו הפכד והאברים לבלע. שאמר רבי יוסי, פן דרך העבדים - שאינם אוכלים עד שהאדון אוכל. אמר רבי יוסי, כתוב לאחר כן, ויעקב נתן לעשו לחם ונזיד עדשים. מה זה עדשים? עגלגלים כגלגלת, והגלגל סובב בעולם, כלומר שלא נשפך מדרך. כך הוא פן אדם, באותו זמן, אף על גב שכל אותו חסד וכבוד ושלמות יהיו, דרכו של העולם לאכל ולשתות לא ישתכח.

טקסט הזהיר

מתניתין, תנן ארבע רוחות העולם מנשכן, ועתיד קודשא בריך הוא להתעורר רוח אחד לקיים הגוף, שיהא כלול מד' רוחות. הדיא הוא דכתיב (יחזקאל לז) מארבע רוחות באי הרוח. בארבע לא כתיב אלא מארבע רוחות העולם, שיהא כלול מארבעתם. ותאנא, אותו הרוח הוא רוח המוליד, הוא הרוח האוכל ושותה. ואין בין העולם הזה לימות המשיח, אלא שעבוד מלכיות בלבד. ואין בין עולם הזה, לתחיית המתים אלא נקיות והשגת ידיעה. רב נחמן אמר ואריכות ימים.

תרגום לעברית

משנה, שנינו, ארבע רוחות העולם מנשכות, ועתיד הקדוש ברוך הוא להתעורר רוח אחד לקיים הגוף שיהיה כלול מארבע רוחות. זהו שכתוב (יחזקאל לז) מארבע רוחות באי הרוח. בארבע לא כתוב, אלא מארבע רוחות העולם, שיהא כלול מארבעתם. ולמדנו, אותו הרוח הוא רוח המוליד, הוא הרוח האוכל ושותה, ואין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שעבוד מלכיות בלבד, ואין בין עולם הזה לתחיית המתים אלא נקיות והשגת ידיעה. רב נחמן אמר, ואריכות ימים.

אמר רב יוסף וכי ימות המשיח ותחיית המתים לאו חד הוא. אמר ליה, לא. דתנן, בית המקדש קודם לקבוץ גליות, קבוץ גליות, קודם לתחיית המתים, ותחיית המתים הוא אחרון שבכלם. מנא לן, דכתיב (תהלים קמז) בונה ירושלם ה' נדחי ישראל יכנס הרופא לשבורי לב ומחפש לעצבותם. זו היא תחיית המתים, שהיא הרפואה לשבורי לב על מתיהם. בונה ירושלם תחלה, ואחריו נדחי ישראל יכנס, והרופא לשבורי לב אחרון על הכל.

תרגום לעברית

אמר רב יוסף, וכי ימות המשיח ותחיית המתים אינם אחד? אמר לו, לא, ששנינו, בית המקדש קודם לקבוץ גליות, קבוץ גליות קודם לתחיית המתים, ותחיית המתים האחרון שבכלם. מנין לנו? שכתוב (תהלים קמו) בונה ירושלים ה' נדחי ישראל יכנס. הרופא לשבורי לב ומחפש לעצבותם. זו היא תחיית המתים שהיא הרפואה לשבורי לב על מתיהם. בונה ירושלים תחלה, ואחריו נדחי ישראל יכנס, והרופא לשבורי לב אחרון על הכל.

טקסט הזוהר

תנן, מ' שנה קודם הקבוץ גליות לתחיית המתים, כדאמרין ויהי יצחק בן ארבעים שנה. האי מ' שנה, מאי עבדתיהו. אמר רב פהנא אמר רבי ברוקא, מקבוץ גליות עד תחיית המתים, כמה צרות, כמה מלחמות יתעוררו על ישראל, ואשרי הנמלט מהם, דכתיב, (דניאל יב) בעת ההיא ימלט עמך כל הנמצא כתוב בספר. רבי יהודה אמר מהכא, (דניאל יב) יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים. רבי יצחק אמר מהכא, (זכריה יג) וצרפתים כצורף את הכסף וכתנתים ככחון את הזהב. ובאותם הימים, יהיו ימים אשר יאמרו (קהלת יב) אין לי בהם חפץ, ומשעה שיעברו הצרות עד תחיית המתים מ' שנה.

שְׁנֵינוּ, אֲרֻבָּעִים שָׁנָה קוֹדֶם הַקְּבוּץ גָּלִיּוֹת לְתַחֲתֵית הַמֵּתִים, כְּמוֹ שְׁאַמְרָנוּ וַיְהִי יִצְחָק בֶּן אֲרֻבָּעִים שָׁנָה. אֲרֻבָּעִים הַשָּׁנָה הָלָלוּ מַה מַּעֲשִׂיהֶם? אָמַר רַב כְּהֵנָא אָמַר רַבִּי בְרוּקָא, מִקְּבוּץ גָּלִיּוֹת עַד תַּחֲתֵית הַמֵּתִים כְּמָה צָרוֹת, כְּמָה מְלַחְמוֹת יִתְעוֹרְרוּ עַל יִשְׂרָאֵל, וְאַשְׁרֵי הַנִּמְלֵט מֵהֶם, שְׁכָתוֹב (דְּנִיאל יב) בָּעֵת הַהִיא יִמְלֹט עִמָּה כָּל הַנִּמְצָא כְּתוּב בִּסְפָר. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר מִכָּאן, יִתְבָּרְרוּ וַיִּתְלַבְּנוּ וַיִּצְרְפוּ רַבִּים. רַבִּי יִצְחָק אָמַר מִכָּאן, (זְכַרְיָה יג) וַיִּצְרְפוּתִים כְּצֹרֶף אֶת הַכֶּסֶף וּבְחֻנָּתִים כְּבָחֹן אֶת הַזָּהָב. וּבְאוֹתָם הַיָּמִים יִהְיוּ יָמִים אֲשֶׁר יֹאמְרוּ אֵין לִי בָהֶם חֶפֶץ. וּמַשְׁעָה שִׁיעֲבֹרוּ הַצָּרוֹת עַד תַּחֲתֵית הַמֵּתִים אֲרֻבָּעִים שָׁנָה.

טקסט הזהור

רַב הוֹנָא אָמַר, תָּא חֲזִי (יְהוֹשֻׁעַ ה) כִּי אֲרֻבָּעִים שָׁנָה הָלְכוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר וְגו' אֲשֶׁר לֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹל ה', כְּהֵאִי גּוֹוֹנָא (גּוּפָא) הָכָא. אָמַר רַבִּי יוֹסֵף, כָּל אֱלִין חַד מְלָה אָמְרוּ, וְלִסּוּף מ' שָׁנָה שֶׁהַצָּרוֹת יַעֲבְרוּ וְהַרְשָׁעִים יִכְלוּ, יִחְיוּ הַמֵּתִים שׁוֹכְנֵי עֶפְרָיִם. מֵאִי טַעְמָא, מִשּׁוּם דְּכִתִּיב, (נְחוֹם א) לֹא תִקּוּם פְּעֻמִּים צָרָה, וְדִי לָהֶם בְּמָה שֶׁעָבְרוּ. וּמִזְמַן תַּחֲתֵית הַמֵּתִים, יִתִּישַׁב עַלמָא בִּישׁוּבוֹ, הִדָּא הוּא דְּכִתִּיב, (זְכַרְיָה יד) בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד.

תרגום לעברית

רַב הוֹנָא אָמַר, בָּא רָאָה, כִּי אֲרֻבָּעִים שָׁנָה הָלְכוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר וְגו' אֲשֶׁר לֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹל ה' - כְּמוֹ כֵּן [הַגּוֹף] כָּאֵן. אָמַר רַב יוֹסֵף, כָּל אֱלֹו דְּבָר אֶחָד אָמְרוּ. וְלִסּוּף אֲרֻבָּעִים שָׁנָה, שֶׁהַצָּרוֹת יַעֲבְרוּ וְהַרְשָׁעִים יִכְלוּ, יִחְיוּ הַמֵּתִים שׁוֹכְנֵי עֶפְרָיִם. מַה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁכָתוֹב (נְחוֹם א) לֹא תִקּוּם פְּעֻמִּים צָרָה, וְדִי לָהֶם בְּמָה שֶׁעָבְרוּ. וּמִזְמַן תַּחֲתֵית הַמֵּתִים יִתִּישַׁב הָעוֹלָם בִּישׁוּבוֹ, זֶהוּ שְׁכָתוֹב בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד.

רבי אלעזר בן עזרה, הוה יתיב, והוה קא מצטער בנפשו טפי עאל לקמיה רבי יהושע. אמר ליה חזיו נהירו בוצינא דעלמא למה חשוכן. אמר ליה, חזיו ודחילו סגי עאל בי, דהא אנא חמי מה דאתערו חברנא מארי מתניתא, דשארית עליהו רוח קדישין. וההוא דאתערו, דבשתייתאי יהא פורקנא, שפיר. אבל אנא חמי אורכא יתירא על אינון דיירא עפרא, דבאלף שתייתאי לזמן (שמות י' ע"א) ארבע מאות ותמניא שנין מניה, יהיו קיימין כל דיירי עפרא בקיומיהון. ובגיני כה אתערו חברנא, על פסוקא דקרא לון בני חת, ח"ת, דיתערון לח"ת שנה, והיינו דכתיב, (ויקרא כה) בשנת היובל הזאת תשובו איש אל אחוזתו. כשישתלם הוא"ת, שהוא חמשת אלפים וארבע מאות ותמניא, תשובו איש אל אחוזתו, אל נשמתו, שהיא אחוזתו ונחלתו.

תרגום לעברית

רבי אלעזר בן עזרה היה יושב, והיה מצטער בנפשו מאד. נכנס לפניו רבי יהושע. אמר לו, מראה האור של מאור העולם למה חשוכים? אמר לו, מראה ופחד רב נכנס בי, שהרי אני רואה מה שהתעוררו חברינו בעלי הבריתא, ששורה עליהם רוח של קדושים, וההוא שהעירו שבששי יהיה גאלה, יפה. אבל אני רואה אריכות יתר על אותם שוכני עפר, שבאלף הששי לזמן ארבע מאות ושמונה שנים ממנו יהיו עומדים כל שוכני עפר בקיומם. ומשום כה העירו חברינו על הפסוק שקרא להם בני חת, ח"ת - שיתעוררו לח"ת שנה, והינו שפיתוב (ויקרא כה) בשנת היובל ה את תשובו איש אל אחוזתו. כשישתלם ה א"ת, שהוא חמשת אלפים וארבע מאות ושמונה, תשובו איש אל אחוזתו, אל נשמתו, שהיא אחוזתו ונחלתו.

(עוד) אָמר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ לֹא תִקְשִׁי לָךְ הָאִי, דְּהָא תַנְיָנָא ג' כְּתוּתָהּ הֵן, שֶׁל צְדִיקִים גְּמוּרִים וְשֶׁל רִשְׁעִים גְּמוּרִים וְשֶׁל בִּינוּנִים. צְדִיקִים גְּמוּרִים יְקוּמוּן בְּקִימָה שֶׁל מִתִּי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, מֵהַיּוֹם כַּמָּה שָׁנִים, שֶׁהֵם קוֹדְמִים בְּתַחֲלָה, בְּשָׁנַת הָאַרְבָּעִים שֶׁל קְבוּץ גָּלִיּוֹת. וְהָאַחֲרוֹנִים כָּלֵם, לְזִמְן אַרְבַּע מֵאוֹת וּשְׁמוֹנֶה שָׁנָה לְאַלְף הַשָּׁשִׁי, כְּדָקְאֲמָרָן. מֵאֵן יִזְכָּה לְהָאִי אֲרַכָּא, מֵאֵן יִתְקַיֵּים בְּקִיּוּם דְּתִיָּה בֵּין הָאִי זְמָנָא, וְעַל דָּא אֲצִטְעִירָנָא בְּנַפְשָׁא.

תרגום לעברית

[עוד] אָמר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, שָׁוֶה לֹא יִהְיֶה לָךְ קִשָּׁה, שֶׁהָרִי שְׁנִינוּ, שֶׁלֹּשׁ כְּתוּתָהּ הֵן: שֶׁל צְדִיקִים גְּמוּרִים, וְשֶׁל רִשְׁעִים גְּמוּרִים, וְשֶׁל בִּינוּנִים. צְדִיקִים גְּמוּרִים יְקוּמוּ בְּקִימָה שֶׁל מִתִּי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, מֵהַיּוֹם כַּמָּה שָׁנִים, שֶׁהֵם קוֹדְמִים בְּתַחֲלָה בְּשָׁנַת הָאַרְבָּעִים שֶׁל קְבוּץ גָּלִיּוֹת. וְהָאַחֲרוֹנִים כָּלֵם לְזִמְן אַרְבַּע מֵאוֹת וּשְׁמוֹנֶה שָׁנָה לְאַלְף הַשָּׁשִׁי, כִּמּוֹ שְׁאֲמָרָנוּ. מִי יִזְכָּה לְאַרְךָ הַזֶּה? מִי יִתְקַיֵּים בְּקִיּוּם דָּתוֹ בֵּין הַזִּמְן הַזֶּה, וְעַל כֵּן אֲנִי מְצִטְעֵר בְּנַפְשִׁי.

טקסט הזוהר

אָמר לִיָּהּ, רַבִּי, הָא תַנְיָנָא (בראשית א) יְהִי אוֹר, יְהִי ר' ז'. חֲזַר וְאָמַר, בְּתִשְׁבָּחָה יִתְקַדֵּם כָּלֵא. אָמר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, אִי לָאוּ דְאִמְרַתְּ הָכִי, אַחֲסִימָנָא פּוּמִין לְמַצְפִּי פּוּרְקָנָא כָּל יוֹמָא, דְּכַתִּיב, (ישעיה לג) חֶסֶן יְשׁוּעוֹת. מֵהוּ יְשׁוּעוֹת, אֵלּוּ הַמַּצְפִּים יְשׁוּעוֹת בְּכָל יוֹם.

תרגום לעברית

אָמר לוֹ, רַבִּי, הִנֵּה שְׁנִינוּ, יְהִי אוֹר - יְהִי ר' ז'. חֲזַר וְאָמַר, בְּתִשְׁבָּחָה יִתְקַדֵּם הַכֹּל. אָמר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, אִם לֹא שְׁאֲמַרְתָּ כֵּה, חֲסִמָּנוּ אֶת הַפִּיּוֹת לְצַפּוֹת לְגֹאֲלָהּ כָּל יוֹם, שֶׁכְּתוּב (יחזקאל לג) חֶסֶן יְשׁוּעוֹת. מֵהוּ יְשׁוּעוֹת? אֵלּוּ הַמַּצְפִּים יְשׁוּעוֹת בְּכָל יוֹם.

מה הוא דעתו דרבי אלעזר. היינו דכתיב, (דניאל יב) ורבים מישגי אדמת עפר יקיצו. משמע דכתיב מישגי אלו הם הצדיקים הנקדמים בחייהם קודם זה. וכמה שנים הם נקדמים, רבי יהודה אומר מאתיים ועשר שנים. רבי יצחק אומר, רד"י שנה, דכתיב, (במדבר כד) וי' ד מיעקב וגו'. יר"ד שנה נקדמים הצדיקים לשאר כל אדם. רב נחמן אומר, לפי השיעור שנבלה בעפר. אומר ליה רבי יוסי, אם כן הרבה תחיות הו, אלא כל התחיות יהיו באותו הזמן, והאי דאתמר בחזון (דניאל י) ואמת הדבר וצבא גדול. (בראשית כו) ויהי רעב בארץ מלכד הרעב הראשון אשר היה בימי אברהם. רבי אבהו פתח ואמר, (שיר השירים א) עד שהמלך במסבו נרדי נתן ריחו. דתנינן, ארבע תקופות וארבע זמנים משונים זו מזו יעברו הצדיקים לעתיד לבא. האחד, אותו זמן ישגא החכמה בעולם וישיגו השגה מה שלא השיגו בזה העולם. דתנינן, אומר רבי פנחס, השגת הצדיקים לעתיד לבא, יותר ממלאכי השרת דכתיב, (ישעיה יא) פמים לים מכסים. השני תתעסקון (חסר) (עד כאן מדרש הנעלם)

תרגום לעברית

מהי דעתו של רבי אלעזר? הינו מה שכתוב ורבים מישגי אדמת עפר יקיצו. ממשמע שכתוב מישגי, אלו הם הצדיקים הנקדמים בחייהם קודם זה. וכמה שנים הם נקדמים? רבי יהודה אומר, מאתיים ועשר שנים. רבי יצחק אומר, רד"י שנה, שכתוב (במדבר כד) וי' ד מיעקב וגו'. יר"ד שנה נקדמים הצדיקים לשאר כל אדם. רב נחמן אומר, לפי השעור שנבלה בעפר. אומר לו רבי יוסי, אם כן, הרבה תחיות הו, אלא כל התחיות יהיו באותו הזמן, וזהו שנאמר בחזון, (דניאל י) ואמת הדבר וצבא גדול. ויהי רעב בארץ מלכד הרעב הראשון אשר היה בימי אברהם. רבי אבהו פתח ואמר, (שיר השירים א) עד שהמלך במסבו נרדי נתן ריחו. ששנינו, ארבע תקופות וארבעה זמנים משונים זו מזו יעברו הצדיקים לעתיד לבא. האחד - אותו זמן ישגא החכמה בעולם וישיגו השגה

מה שלא השיגו בזה העולם. ששנינו, אמר רבי פנחס, השגת הצדיקים לעתיד לבא יותר ממלאכי השרת, שכתוב (ישעיה יא) כמים לים מכסים, השני תתעסקו. (חסר)
(עד כאן מדרש הנעלם)

טקסט הזוהר

(בראשית כו) וישאלו אנשי המקום לאשתו ויאמר אחותי היא, כמה דאמר אברהם בגין דשכינתא הוה עמיה ועם אתתיה, ובגין שכינתא קאמר, דכתיב, (משלי ז) אמור לחכמה אחותי את. ועל דא אתתקף ואמר אחותי היא. תו, אברהם ויצחק, הכי אתחזי, דודאי בגין קרא דכתיב (שיר השירים ה) אחותי רעיתי יונתי תמתי, ובגין כך ודאי אתחזי לון לומר, אחותי היא, ועל דא אתתקפו צדיקיא ביה בקודשא ברין הוה. (בראשית כו) ויהי כי ארכו לו שם הימים וגו'. את רבקה אשתו דייקא, (ודא שכינתא כמה דעבודה זרה כתיב בה (שמות לב) ויקומו לצחק הכי נמי מצחק את) דא שכינתא דהות עמה דרבקה. דבר אחר, וכי סלקא דעתך דיצחק הוה משמש ערסיה ביממא, דהא תנינן ישראל קדישין אינון ולא משמש ערסייהו ביממא, ויצחק דהוה קדיש, הוה משמש ערסיה ביממא.

תרגום לעברית

וישאלו אנשי המקום לאשתו ויאמר אחותי היא, כמו שאמר אברהם, משום ששכינה היתה עמו ועם אשתו, ובשביל השכינה הוא אמר, שכתוב (משלי ז) אמר לחכמה אחותי את, ועל כן התחזק ואמר אחותי היא. עוד, אברהם ויצחק כך ראוי, שודאי משום הפסוק שכתוב (שיר ה) אחותי רעיתי יונתי תמתי, ומשום כך ודאי נראה להם לומר אחותי היא, ועל כן מתחזקים הצדיקים בקב"ה. ויהי כי ארכו לו שם הימים וגו'. את רבקה אשתו - דיקא, [וזה השכינה, כמו ש בודה זרה כתוב בה ויקומו לצחק, כך גם

מצחק את] זו שכינה שהיתה עם רבקה. דבר אחר, וכי תעלה על דעתך שיצחק היה משמש מטתו ביום? שהרי שנינו, ישראל הם קדושים ולא משמשים מטתם ביום, ויצחק שהיה קדוש היה משמש מטתו ביום?

טקסט הזוהר

אלא, ודאי אבימלך חכים הוה, ואיהו אסתכל באצטגנינותא דיליה, דאיהו חלון. כתיב הקא (בראשית כו) בעד החלון, וכתיב התם (שופטים ה) בעד החלון נשקפה ותיבב אם סיסרא, מה להלן באצטגנינותא, אוף הכי נמי באצטגנינותא, וחמא דלא הוה כמה דהוה אמר יצחק. אלא ודאי איהו מצחק עמה, ואיהי אתתיה. וכדין (בראשית כו) ויקרא אבימלך ליצחק ויאמר וגו'. רבי יוסי אמר, יאות הוה אבימלך למעבד ליצחק כמה דעבד לאברהם, בר דהא אוכח ליה קודשא בריך הוא בקדמיתא.

תרגום לעברית

אלא ודאי שאבימלך היה חכם, והוא הסתכל באצטגנינותו שהוא חלון. כתוב כאן בעד החלון, וכתוב שם (שופטים ה) בעד החלון נשקפה ותיבב אם סיסרא. מה להלן באצטגנינות, אף כאן באצטגנינות. וראה שלא היה כמו שאומר יצחק, אלא ודאי הוא מצחק עמה, והיא אשתו. ואז ויקרא אבימלך ליצחק ויאמר וגו'. רבי יוסי אמר, נאה היה לאבימלך לעשות ליצחק כמו שעשה לאברהם, רק שזה הוכיח אותו הקדוש ברוך הוא בראשונה.

◆ הקטע מתחיל בדף זה וממשיך בדף הבא (קמ"א ע"א) ◆

טקסט הזוהר

תא חזי, כתיב כי אמרתי רק אין יראת אלהים במקום הזה, אמר רבי אבא, בגין כן אמר אחותי היא, בגין לאתדבקא בשכינתא, דכתיב, (משלי ז) אמור לחכמה אחותי את. מאי טעמא, בגין דבהו לא הוה מהימנותא, דאי מהימנותא אשתכח בינייהו, לא

הָיָה אֲצִטְרִידָה. אָבֵל מָגוּ דָּלָא הָיָה בִּינְיָהוּ מִהִימְנוּתָא, אָמַר הָכִי. וּבְגִין כֹּךְ אָמַר
(בראשית כ) כִּי אֲמַרְתִּי רַק אֵין יִרְאֵת אֱלֹהִים

תרגום לעברית

בֹּא רֵאָה, כְּתוּב כִּי אֲמַרְתִּי רַק אֵין יִרְאֵת אֱלֹהִים בְּמָקוֹם הַזֶּה. אָמַר רַבִּי אַבָּא, מִשּׁוּם כֹּךְ
אָמַר אַחֲתִי הִיא, כְּדִי לְהַדְבִּיק בְּשִׁכְיָנָה, שְׁכָתוּב אָמַר לְחֻכְמָה אַחֲתִי אָתָּה. מָה הַטַּעַם?
מִשּׁוּם שְׁכָהֶם לֹא הָיְתָה אֱמוּנָה. שָׂאֵם נִמְצְאָה בָּהֶם אֱמוּנָה, לֹא הָיָה צָרִידָה, אָבֵל מִתּוֹךְ
שְׁלֹא הָיְתָה בִּינְיָהֶם אֱמוּנָה אָמַר כֹּךְ, וּמִשּׁוּם כֹּךְ אָמַר, כִּי אֲמַרְתִּי רַק אֵין יִרְאֵת אֱלֹהִים
בְּמָקוֹם הַזֶּה. אֵין יִרְאֵת אֱלֹהִים, זֶה הָאֱמוּנָה.

מקור ומהדורה

הטקסט הארמי והתרגום לעברית: אתר תורת אמת (toratemetfreeware.com) — © ר' פנחס ראובן שליט"א.

מופץ שלא למטרות רווח, בכפוף לרישיון Creative Commons ייחוס – שימוש לא מסחרי – שיתוף זהה 2.5 (CC BY-NC-SA 2.5):
creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5

עיצוב הדף: זוהר היומי.